

Creative RMUT and Sustainable Innovation for Thailand 4.0

RMUT CON

The 9th Rajamangala University of Technology National Conference

The 8th Rajamangala University of Technology International Conference

August 7th- 9th, 2017 at Impact Muang Thong Thani Exhibition and Convention

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ 9

“ราชมงคลสร้างสรรค์กับนวัตกรรมที่ยั่งยืนสู่ประเทศไทย 4.0”

- ◆ มนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา
- ◆ เกษตรศาสตร์สร้างสรรค์
- ◆ วิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี
- ◆ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ศิลปกรรม และงานสร้างสรรค์
- ◆ วิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม
- ◆ การบริการวิชาการสู่สังคม
- ◆ เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ

ราชมงคลสร้างสรรค์กับนวัตกรรมที่ยั่งยืนสู่ประเทศไทย 4.0

คำสั่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ที่ ๐๖๔๔ / ๒๕๖๐

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกองบรรณาธิการจัดทำรายงานสืบเนื่อง (Proceedings)

การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ ๙ (9th RMUTNC)

และการประชุมวิชาการนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ ๘ (8th RMUTIC)

ด้วยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ๘ แห่ง กำหนดจัดการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ ๙ (9th RMUTNC) และการประชุมวิชาการนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ ๘ (8th RMUTIC) ในวันที่ ๗ - ๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดทำรายงานสืบเนื่องการประชุม (Proceedings) ในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ ๙ (9th RMUTNC) และการประชุมวิชาการนานาชาติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ครั้งที่ ๘ (8th RMUTIC) เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการกองบรรณาธิการจัดทำรายงานสืบเนื่องการประชุม (Proceedings) ในการประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลฯ ดังนี้

๑. ที่ปรึกษา

๑. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
๒. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
๓. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก
๔. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๕. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
๖. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
๗. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
๘. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
๙. อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

๒. คณะกรรมการอำนวยการ

๑. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	ประธานกรรมการ
๒. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	กรรมการ
๓. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	กรรมการ

/๔. ผู้อำนวยการ...

๔. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	กรรมการ
๕. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ให้คำปรึกษาและแก้ปัญหาเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์

๓. คณะกรรมการกองบรรณาธิการ

๑. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา	ประธานกรรมการ
๒. รองผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมงานวิจัย	กรรมการ
๓. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไกรฤกษ์ เขยชื่น)	กรรมการ
๔. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะบริหารธุรกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพนภา จุลโลบล)	กรรมการ
๕. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะศิลปศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยชนะ ใจบุญ)	กรรมการ
๖. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ฯ กรรมการ
(อาจารย์ไสร็จ พฤตมิโกมล)	
๗. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
คณะอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว
(ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ)	กรรมการ
๘. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ
คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี (ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัฒน์ มูแก้ม)	กรรมการ
๙. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ วิทยาลัยเพาะช่าง กรรมการ
(อาจารย์นิลุบล ขอรวมเดช)	
๑๐. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกุล จันทโคสิกา)	
๑๑. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย กรรมการ
วิทยาลัยพลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนรัตนโกสินทร์
(ดร.เอกสิทธิ์ นกุลเจริญลาภ)	

/๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรีงตา แผลมสมุทร	กรรมการ
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กษศร หัสโรค์	กรรมการ
๑๔. ดร.ธีรินทร์ คงพันธ์	กรรมการ
๑๕. ดร.สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์	กรรมการ
๑๖. ดร.ฉันทมน โปธิพิทักษ์	กรรมการ
๑๗. นางสาวญานิสสา โพธิ์โพชนนต์	กรรมการ
๑๘. นางสาวพัชรี สุขสมัย	กรรมการ
๑๙. นางสาววารักษ์ หะรังศรี	กรรมการ
๒๐. รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนางานวิจัย	กรรมการและเลขานุการ
๒๑. นางสาววารรัตน์ วัฒนชโนบล	ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๓. นางสาวสมกมล ภัทรกิจโสภณ	ผู้ช่วยเลขานุการ

มีหน้าที่ จัดทำเอกสารรายงานสืบเนื่องการประชุม (Proceedings)

๔. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิจัยระดับชาติ

๑. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ สาขาเกษตรศาสตร์สร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงฤทัย อ่างรังโชติ	กรรมการ
๓. ดร.กฤติกา นรจิตร์	กรรมการ
๔. ดร.กฤษณ์ สงวนพวง	กรรมการ
๕. ดร.ชลธิชา สารวงษ์	กรรมการ
๖. ดร.พิมพ์ชญา อธิวิวัฒน์พงศ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	กรรมการ
๗. รองศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ พรสุริยา	กรรมการ
๘. รองศาสตราจารย์สุชาติ ชัยวรกุล	กรรมการ
๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชงโค แซ่ตั้ง	กรรมการ
๑๐. ดร.ชัยวัฒน์ มครเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	กรรมการ
๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมจิตร ถนอมวงศ์วัฒน์	กรรมการ
๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา ธนกาญญา	กรรมการ
๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี สวาสดิ์ธรรม	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	
๑๔. รองศาสตราจารย์ ดร.พรนระพี อำนวยสิทธิ์	กรรมการ
๑๕. รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาติ หาญวงษา	กรรมการ
๑๖. ดร.กาญจณันท์ ศิริธัญญา	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	
๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุตินุช สุจริต	กรรมการ

/๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา ภูมิ	กรรมการ
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราพร ธารางกูร	กรรมการ
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวุฒิ เกิดปราง	กรรมการ
๒๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิรินาถ ศรีอ่อนนวล	กรรมการ
๒๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ อินทร์สังข์	กรรมการ
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา ไส้เกื้อ	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	
๒๔. รองศาสตราจารย์ ดร.รวีวรรณ เต็มอักษมนณี	กรรมการ
๒๕. รองศาสตราจารย์เจษฎา อีสหะ	กรรมการ
๒๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัยวิท เถลิงนันท	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	
๒๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิพันธ์ วงศ์สุททาวาส	กรรมการ
๒๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลันธร วิชาศิลป์	กรรมการ
๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรประภา ชุนถนอม	กรรมการ
สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	
๓๐. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูล สีใส	กรรมการ
๓๑. รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ขยากรโศภิต	กรรมการ
๓๒. รองศาสตราจารย์ประภัสร์ ศิริสัมพันธ์นาวา	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	
๓๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ชนงกรณ์ กุณพลบุตร	กรรมการ
๓๔. รองศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร กุณพลบุตร	กรรมการ
๓๕. รองศาสตราจารย์วสันต์ กันอ้า	กรรมการ
๓๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กล้าหาญ ณ น่าน	กรรมการ
๓๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุสุมา คำพิทักษ์	กรรมการ
๓๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติกร ภมรปฐมกุล	กรรมการ
๓๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภา ทองคง	กรรมการ
๔๐. ดร.สุรมงคล นิมจิตต์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	
๔๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาภัทร์ กี่อารีโย	กรรมการ
๔๒. ดร.ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี	กรรมการ
๔๓. ดร.ธนธัส ทัพมงคล	กรรมการ
๔๔. ดร.อารีย์ มัยงพงษ์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	
๔๕. รองศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศรี ฉิรินัง	กรรมการ
๔๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพนภา จุลโลบล	กรรมการ
๔๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจิภาส โพธิ์ทองแสงอรุณ	กรรมการ
๔๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมร ผ่องพุฒิ	กรรมการ

/๔๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

๔๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัมพันธ์ จันทร์ดี	กรรมการ
๕๐. ดร.ชฎาณัฐ ปิยะวิบูลย์	กรรมการ
๕๑. ดร.ธัญนันท์ วรเศรษฐพงษ์	กรรมการ
๕๒. ดร.มาลัย กมลสกุลชัย	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	
๕๓. ดร.พรหทัย ตัณฑ์จิตานนท์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	
๕๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญหทัย ใจเปี่ยม	กรรมการ
๕๕. ดร.พัชรินทร์ บุญนุ่น	กรรมการ
๕๖. ดร.เบญจลักษณ์ เข้มคุ้ม	กรรมการ
๕๗. ดร.วัลภา พัฒนา	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	
๕๘. รองศาสตราจารย์ดุขฎิ พรหมทัต	กรรมการ
๕๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทนา แสนสุข	กรรมการ
๖๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริมา แก้วเกิด	กรรมการ
๖๑. ดร.จันทิมา เอกวงษ์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	
๖๒. ดร.พสุธิดา ตันตราจิณ	กรรมการ
มหาวิทยาลัยบูรพา	
๖๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์	กรรมการ
๖๔. ดร.ธงชัย ทองมา	กรรมการ
๖๕. ดร.วุทธิชัย ลีมอรุณทัย	กรรมการ
๖๖. ดร.อรุณรุ่ง เอื้ออารีสุขสกุล	กรรมการ
มหาวิทยาลัยพะเยา	
๖๗. ดร.จุมภฏ สนิทช่างูร	กรรมการ
๖๘. ดร.อุษณีย์ รัตมีวงษ์จันทร์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	
๖๙. รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญปวีณ์ รัตน์พงศ์พร	กรรมการ
มหาวิทยาลัยศิลปากร	
๗๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก	กรรมการ
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น	
๗๑. ดร.เอิบ พงบุหงอ	กรรมการ
หน่วยงานภาคเอกชน	
๗๒. ดร.ชาติชาย คงเพชรดิษฐ์	กรรมการ
สาขาการบริการวิชาการสู่สังคม	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	
๗๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์	กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๗๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุทธิพร บุญส่ง กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๗๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวิรัตน์ ดวงสุวรรณ กรรมการ

๗๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เดชา จันทร์ศิริ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

๗๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ สงรักษ์ กรรมการ

๗๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไชยยะ ธนพัฒน์ศิริ กรรมการ

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

๗๙. ดร.เพชรรัตน์ เจริมรอด กรรมการ

สาขามนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

๘๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิตยา สำเร็จผล กรรมการ

๘๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เผ่าชู กรรมการ

๘๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล พิชญ์ไพบูลย์ กรรมการ

๘๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ อนันต์วราพงษ์ กรรมการ

๘๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครวุฒิ จินตานุรักษ์ กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

๘๕. ดร.ชัยวัฒน์ หฤทัยพันธ์ กรรมการ

๘๖. ดร.ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๘๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว กรรมการ

๘๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุทธิพร บุญส่ง กรรมการ

๘๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทียมยศ ปะสาวะโน กรรมการ

๙๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ รั้งรองรัตน์ กรรมการ

๙๑. ดร.รสริน เจริมไธสง

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๙๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ โพธิ์พุกพานันท์ กรรมการ

๙๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาคพันธ์ ศาลาทอง กรรมการ

๙๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ พรเจริญ กรรมการ

๙๕. ดร.กวิทธิ์ ศรีสัมฤทธิ์ กรรมการ

๙๖. ดร.นิตากร ไพบูลย์ศิลป์ กรรมการ

๙๗. ดร.นิตินันท์ ศรีสุวรรณ กรรมการ

๙๘. ดร.วิชขพร เทียบจัตร์สี่ กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๙๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตรึงตา แหลมสมุทรา กรรมการ

๑๐๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หงษ์ศิริ ภัยโยติลภักย์ กรรมการ

๑๐๑. ดร.จินตนา ฉัตรบุรุษานันท์ กรรมการ

/๑๐๒. ดร.นิภารัตน์...

๑๐๒. ดร.นิภารัตน์ สายประเสริฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	กรรมการ
๑๐๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ปาริชาติ บัวเจริญ	กรรมการ
๑๐๔. ดร.นิวัตร มูลปา	กรรมการ
๑๐๕. ดร.ศักรินทร์ ภู น่าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	กรรมการ
๑๐๖. รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐทิศา โจรจนประศาสน์	กรรมการ
๑๐๗. รองศาสตราจารย์ทรรศนีย์ คีรีศรี	กรรมการ
๑๐๘. ดร.สุคคินี ภู ระนอง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	กรรมการ
๑๐๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เนาวรัตน์ อินทรประสิทธิ์	กรรมการ
๑๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์แจ่มจันทร์ บุญโญปกรณ์	กรรมการ
๑๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลลดา ทวีคุณ	กรรมการ
๑๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดวงจันทร์ สิ้นโพธิ์	กรรมการ
๑๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโทธนุ ทดแทนคุณ	กรรมการ
๑๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นันทวดี วงษ์เสถียร	กรรมการ
๑๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดา แพรภักดิ์พิศุทธิ์	กรรมการ
๑๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สายหยุด อุไรสกุล	กรรมการ
๑๑๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดา งามเหลือ	กรรมการ
๑๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อำไพวรรณ ทัพเป็นไทย	กรรมการ
๑๑๙. ดร.ธนภูมิ ปองเสงี่ยม	กรรมการ
๑๒๐. ดร.ธารณี นวีสันธิ	กรรมการ
๑๒๑. ดร.นันทยา คงประพันธ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	กรรมการ
๑๒๒. ดร.ณัฐพัชร มณีโรจน์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	กรรมการ
๑๒๓. ดร.วรัชพร อารยะพันธ์ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๒๔. ดร.วสันต์ สุทธาวาศ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	กรรมการ
๑๒๕. ดร.ประพนธ์ เล็กสุมา	กรรมการ
๑๒๖. ดร.นิโรธ เดชกำแหง มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	กรรมการ
๑๒๗. ดร.ปรีนธ์ ชินโชติ	กรรมการ
สาขาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	
๑๒๘. ศาสตราจารย์ ดร.อลงกลด แทนอมทอง	กรรมการ
๑๒๙. รองศาสตราจารย์ชนิษฐา เจริญลาภ	กรรมการ

/๑๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

๑๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรมล วรสิขัฐ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	กรรมการ
๑๓๑. รองศาสตราจารย์ดร.สุธัญญา พรหมสมบุญณ์	กรรมการ
๑๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิภาพร ก้านทอง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	กรรมการ
๑๓๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลอลักษณ์ เสถียรรัตน์	กรรมการ
๑๓๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉันทิทิพ สกุลเขมฤทัย	กรรมการ
๑๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรียาภรณ์ ไชยสัตย์	กรรมการ
๑๓๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณุศย์ ทองพูล	กรรมการ
๑๓๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงห์โต สกุลเขมฤทัย	กรรมการ
๑๓๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติพัฒน์ อนุรักษ์ถานนท์	กรรมการ
๑๓๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรชา ไวรกรกิจ	กรรมการ
๑๔๐. ดร.อัคคพงศ์ พันธุ์พุกษ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	กรรมการ
๑๔๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ จันทร์สุวรรณ	กรรมการ
๑๔๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริน สีระธนกุล	กรรมการ
๑๔๓. ดร.กฤษฎา เหล็กดี	กรรมการ
๑๔๔. ดร.กัลทิมา เขาว์ชาญชัยกุล	กรรมการ
๑๔๕. ดร.ชัชวาล ศรีภักดี	กรรมการ
๑๔๖. ดร.ชาญวิทย์ ปราบพัยค์ษ์	กรรมการ
๑๔๗. ดร.ณิศรา สุทธิสังข์	กรรมการ
๑๔๘. ดร.ดวงฤทัย นิคมรัฐ	กรรมการ
๑๔๙. ดร.ธนพงศ์ สารีอินทร์	กรรมการ
๑๕๐. ดร.ปิยะพงษ์ ปานแก้ว	กรรมการ
๑๕๑. ดร.วรินทร์ บุญยะโรจน์	กรรมการ
๑๕๒. ดร.วีไลวรรณ สีนะกุล	กรรมการ
๑๕๓. ดร.สุนิสา สายอุปราช มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	กรรมการ
๑๕๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยชนะ ใจบุญ	กรรมการ
๑๕๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวรรค์ อมรศักดิ์ชัย	กรรมการ
๑๕๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานินทร์ ปัจจุโส	กรรมการ
๑๕๗. ดร.เบญจมาศ ไชยลาภ	กรรมการ
๑๕๘. ดร.ธเนศวร นวลโย	กรรมการ
๑๕๙. ดร.มนตรี ฉายสว่าง	กรรมการ
๑๖๐. ดร.สุภัค เฝียงสูงเนิน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	กรรมการ
๑๖๑. รองศาสตราจารย์มุกดา สุขสวัสดิ์	กรรมการ
๑๖๒. ผศ.ดร.เพ็ญศรี เพ็ญประไพ	กรรมการ
๑๖๓. ผศ.ดร.ณานิกา แข่งแ่ง ชุกกลิ่น	กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

๑๖๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพต พุ่มศรีภานนท์	กรรมการ
๑๖๕. ดร.ชวัลวิทย์ คุ่มทรัพย์	กรรมการ
๑๖๖. ดร.ณัฐพงศ์ วงศ์ดำเนิน	กรรมการ
๑๖๗. ดร.ดวงหทัย สิงห์คะ	กรรมการ
๑๖๘. ดร.ธีระยุทธ เพลิดพริ้ง	กรรมการ
๑๖๙. ดร.พรพรรณ รัตนสัจจะ	กรรมการ
๑๗๐. ดร.รุจิรา คงนุ้ย	กรรมการ
๑๗๑. ดร.วิชณี มัชยม	กรรมการ
๑๗๒. ดร.ศศิกานต์ สุวรรณประทีป	กรรมการ
๑๗๓. ดร.สามารถ ต่ายขาว	กรรมการ
๑๗๔. ดร.สุธิษา และเช็น	กรรมการ

สาขาวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

๑๗๕. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญศรี คู่สุขธรรม	กรรมการ
๑๗๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพร คามภีร์ภาพพันธ์	กรรมการ
๑๗๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ เผ่าชู	กรรมการ
๑๗๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัครวุฒิ จินตานุรักษ์	กรรมการ
๑๗๙. ดร.เฉียบวุฒิ รัตนวิไลสกุล	กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

๑๘๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ถาวร ธีระเวชญาณ	กรรมการ
๑๘๑. ดร.ทงศักดิ์ อิ่มใจ	กรรมการ
๑๘๒. ดร.วันโชค เครือหงษ์	กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๑๘๓. รองศาสตราจารย์ ดร.จตุรงค์ ลังกาพันธ์	กรรมการ
๑๘๔. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยั้ง ปลั่งกลาง	กรรมการ
๑๘๕. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ ปัทมวรรณ	กรรมการ
๑๘๖. รองศาสตราจารย์ผ่องศรี ศิวราศักดิ์	กรรมการ
๑๘๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติพงษ์ กิมะพงศ์	กรรมการ
๑๘๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรี ศรีนนท์ฉัตร	กรรมการ
๑๘๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินดารัตน์ มณีเจริญ	กรรมการ
๑๙๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา ประสาทแก้ว	กรรมการ
๑๙๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญฤทธิ์ ประสาทแก้ว	กรรมการ
๑๙๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุรส์กร อยู่เย็น	กรรมการ
๑๙๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์เกียรติ์ เสวตเมธิกุล	กรรมการ
๑๙๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิติศานต์ กร้ามาตร	กรรมการ
๑๙๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พุทธพล ทองอินทร์ดำ	กรรมการ
๑๙๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุทธชัย ศิลปวิจารณ์	กรรมการ

/๑๙๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

๑๙๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วารุณี อริยะวิริยนันท์	กรรมการ
๑๙๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรชัย โธณรินทร์	กรรมการ
๑๙๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ต่อสกุล	กรรมการ
๒๐๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิวกร อ่างทอง	กรรมการ
๒๐๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรพงษ์ ภาสุปรีย์	กรรมการ
๒๐๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิงโต สกุลเหมฤทัย	กรรมการ
๒๐๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนัน ปานสาคร	กรรมการ
๒๐๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุไรวรรณ อินทร์ไทมม	กรรมการ
๒๐๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิริชัย แดงเอม	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	
๒๐๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนุช ศศิธร	กรรมการ
๒๐๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ วีรานุกูล	กรรมการ
๒๐๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนพล มงคลรัตนาสีทธิ	กรรมการ
๒๐๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งอรุณ พรเจริญ	กรรมการ
๒๑๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ ภูผา	กรรมการ
๒๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร วุฒิพัฒน์พันธ์	กรรมการ
๒๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ เกตุดี	กรรมการ
๒๑๓. ดร.คมพันธ์ ชมสมุทร	กรรมการ
๒๑๔. ดร.ประกอบ ขาติภักดิ์	กรรมการ
๒๑๕. ดร.ผกามาศ ชูสิทธิ์	กรรมการ
๒๑๖. ดร.รัตนาวลี ไม้สีก	กรรมการ
๒๑๗. ดร.วิภา จักรชัยกุล	กรรมการ
๒๑๘. ดร.วีรวรรณ จันทร์ทรัพย์	กรรมการ
๒๑๙. ดร.สิงห์แก้ว ปือกเทิง	กรรมการ
๒๒๐. ดร.สุกัญญา เขิดขูงาม	กรรมการ
๒๒๑. ดร.สุจิรา ไชยกุลสินธุ์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	
๒๒๒. รองศาสตราจารย์ ดร.สำเริง รักซ้อน	กรรมการ
๒๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไกรฤกษ์ เขยชื่น	กรรมการ
๒๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กันต์พงษ์ ศรีสถิต	กรรมการ
๒๒๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คมกริช ละวรรณวงษ์	กรรมการ
๒๒๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพงษ์ ตีตรง	กรรมการ
๒๒๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจนศักดิ์ เอกบุรณะวัฒน์	กรรมการ
๒๒๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพล กลิ่นบุญ	กรรมการ
๒๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประสพโชค ให้อ่องคำ	กรรมการ
๒๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชิต กิตติสุวรรณ	กรรมการ
๒๓๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐศักดิ์ พรพุมศิริ	กรรมการ
๒๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัฒน์ มูเก็ม	กรรมการ
๒๓๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศิษฐ์ ลีลาผาติกุล	กรรมการ

๒๓๔. ดร.เอกสิทธิ์...

๒๓๔. ดร.เอกสิทธิ์ นุกูลเจริญลาภ	กรรมการ
๒๓๕. ดร.คณณ สุจारी	กรรมการ
๒๓๖. ดร.ชานนท์ บุญมีพิพิธ	กรรมการ
๒๓๗. ดร.ชัยพร ปานยินดี	กรรมการ
๒๓๘. ดร.ดิณณภาพ แพงम्म	กรรมการ
๒๓๙. ดร.ณัฐวดี สุวรรณภูมิ	กรรมการ
๒๔๐. ดร.ทศพล ทิพย์โพธิ์	กรรมการ
๒๔๑. ดร.ธีรินทร์ คงพันธ์	กรรมการ
๒๔๒. ดร.บวรกิตติ เนคมานุรักษ์	กรรมการ
๒๔๓. ดร.ปรัชญา มงคลไวย	กรรมการ
๒๔๔. ดร.พิชชานันท์ วงศ์ศิริธร	กรรมการ
๒๔๕. ดร.พิมลพรรณ เนียมกลาง	กรรมการ
๒๔๖. ดร.รัตติกาล ชันธ์เครือ	กรรมการ
๒๔๗. ดร.สันติ ไทยยีนวงษ์	กรรมการ
๒๔๘. ดร.สำเนียง อองสุพันธ์กุล	กรรมการ
๒๔๙. ดร.อนุชิต ฮันเย็ก	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	
๒๕๐. รองศาสตราจารย์ ดร.โกศล โอฬารไพโรจน์	กรรมการ
๒๕๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญารัตน์ โจลานันท์	กรรมการ
๒๕๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพพร พิษประภิติ	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	
๒๕๓. รองศาสตราจารย์จรูญ เจริญเนตรกุล	กรรมการ
๒๕๔. รองศาสตราจารย์สุชาติ เย็นวิเศษ	กรรมการ
๒๕๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวัฒน์ เจริญจิต	กรรมการ
๒๕๖. ดร.กীরติ อินทวิเศษ	กรรมการ
๒๕๗. ดร.ชยานิชฐ์ บุญสนิท	กรรมการ
๒๕๘. ดร.ชัชฎา หนูสาย	กรรมการ
๒๕๙. ดร.อาคม ลักษณ์ะสกุล	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	
๒๖๐. รองศาสตราจารย์นภัทร วัฒนเทพินทร	กรรมการ
๒๖๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสพิรุฬห์ ศรีสำเร็จ	กรรมการ
๒๖๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษณา กันทะพะเยา	กรรมการ
๒๖๓. ดร.บุญธิดา ชุนงาม	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน	
๒๖๔. รองศาสตราจารย์ ดร.ภาณท์ เกิดชื่น	กรรมการ
๒๖๕. รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ ธรรมโชติ	กรรมการ
๒๖๖. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต กฤตาคม	กรรมการ
๒๖๗. รองศาสตราจารย์ ดร.พิพัฒน์ อมตฉายา	กรรมการ
๒๖๘. รองศาสตราจารย์สมสิน วางขุนทด	กรรมการ

/๒๖๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์...

๒๖๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกียรติสุดา สมณา	กรรมการ
๒๗๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมเกียรติ ศรีศิลา	กรรมการ
๒๗๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลงพิน เพ็ชรภูมิพงศ์	กรรมการ
๒๗๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภฤติเดช บัวใหญ่	กรรมการ
๒๗๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระยุทธ สืบสุข	กรรมการ
๒๗๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา ชันดีโกมล	กรรมการ
๒๗๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรเดช สุวิทย์รักษ์	กรรมการ
๒๗๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มงคล คูพิมาย	กรรมการ
๒๗๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณรีย์ วงศ์ไตรรัตน์	กรรมการ
๒๗๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ ศรีเมือง	กรรมการ
๒๗๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศตคุณ เดชพันธ์	กรรมการ
๒๘๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ศรีสกุลเดียว	กรรมการ
๒๘๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรัตน์ วรรณศรี	กรรมการ
๒๘๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิทธิพล วรรณพันธ์	กรรมการ
๒๘๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุบล สุริพล	กรรมการ
๒๘๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธงชัย คล้ายคลัง	กรรมการ
๒๘๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธวัช วิวัฒน์เจริญ	กรรมการ
๒๘๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นัฐวดี ทิพย์โยธา	กรรมการ
๒๘๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ เหมือนหมื่นไวย์	กรรมการ
๒๘๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พันธ์พงศ์ อภิชาติกุล	กรรมการ
๒๘๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มรกต ทิวสิงห์	กรรมการ
๒๙๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วัชรพล นาคทอง	กรรมการ
๒๙๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิษณุพงษ์ วิบูลเจริญ	กรรมการ
๒๙๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิษุทธ จันทะรี	กรรมการ
๒๙๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิรัตน์ หวังเขื่อนกลาง	กรรมการ
๒๙๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิวัฒน์ อภิสัทธีภิญโญ	กรรมการ
๒๙๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วุฒิชัย สง่างาม	กรรมการ
๒๙๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทัศน์ ยอดเพชร	กรรมการ
๒๙๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพจน์ วัชรโรภากุล	กรรมการ
๒๙๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรินทร์ อ่อนน้อม	กรรมการ
๒๙๙. ดร.เกตุดาญจน์ ไชยจันทร์	กรรมการ
๓๐๐. ดร.เชิดศักดิ์ สุขศิริพัฒน์พงศ์	กรรมการ
๓๐๑. ดร.ไมตรี พลสงคราม	กรรมการ
๓๐๒. ดร.คำภี จิตชัยภูมิ	กรรมการ
๓๐๓. ดร.จักษดา อ่างรวุฒิ	กรรมการ
๓๐๔. ดร.จันทนา สันหัตพร้อม	กรรมการ
๓๐๕. ดร.จาริณี จงปลื้มปิติ	กรรมการ
๓๐๖. ดร.จิตติวัฒน์ นิธิกาญจนธาร	กรรมการ
๓๐๗. ดร.ณัฐภฤตา ประเสริฐโสภา	กรรมการ
	/๓๐๘. ดร.ถนอมศักดิ์...

๓๐๘. ดร.ถนอมศักดิ์ โสภณ	กรรมการ
๓๐๙. ดร.ธนากร ภูเงินข้า	กรรมการ
๓๑๐. ดร.นวลละออง สระแก้ว	กรรมการ
๓๑๑. ดร.นุชนาฏ ฝาเพ็ญ	กรรมการ
๓๑๒. ดร.ประจวบ อินระวงศ์	กรรมการ
๓๑๓. ดร.พลเทพ เวงสูงเนิน	กรรมการ
๓๑๔. ดร.พินิจ ศรีธ	กรรมการ
๓๑๕. ดร.ยุกติทัศน์ ขวานนท์พิทักษ์	กรรมการ
๓๑๖. ดร.รตินันท์ เหลือมพล	กรรมการ
๓๑๗. ดร.รัฐพล สมณา	กรรมการ
๓๑๘. ดร.วิหวัศ สิงห์สังข์	กรรมการ
๓๑๙. ดร.สมพินิจ เหมืองทอง	กรรมการ
๓๒๐. ดร.สุจิตรา อุ้นเรือน	กรรมการ
๓๒๑. ดร.อนิวรรณ หาสุข	กรรมการ
๓๒๒. ดร.อภิญา อินทร์นอก	กรรมการ
สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ศิลปกรรม และงานสร้างสรรค์	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	
๓๒๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ปานฉัตต์ อินทร์คง	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	
๓๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรจิต พิระพัฒน์กุล	กรรมการ
๓๒๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารี เลาะเหม็ง	กรรมการ
๓๒๖. ดร.ศศิธร คล้ายชม	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	
๓๒๗. รองศาสตราจารย์ ดร.สมพร ฐรี	
๓๒๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญเรือง สมประจบ	กรรมการ
๓๒๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิระ แสงรัมย์	กรรมการ
๓๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิทยา พิมลสิทธิ์	กรรมการ
๓๓๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรชา ไวรกรกิจ	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	
๓๓๒. ดร.กวิทธิ์ ศรีสัมฤทธิ์	กรรมการ
๓๓๓. ดร.สาธิต เหล่าวัฒนพงษ์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	
๓๓๔. รองศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ท.ชัยชาญ จันทศรี	กรรมการ
๓๓๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษกรก สุทัศน์ ณ อยุธยา	กรรมการ
๓๓๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ ไพบุลย์พุ่งเพ็อง	กรรมการ
๓๓๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรางคณา นิ่มเจริญ	กรรมการ
๓๓๘. ดร.รุปณี รัตนถาวร	กรรมการ
๓๓๙. ดร.บันลือ ขอรวมเดช	กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

๓๔๐. รองศาสตราจารย์ ดร.ตระกูลพันธ์ พัทธเมธา กรรมการ

๓๔๑. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล มโนวงศ์ กรรมการ

๓๔๒. รองศาสตราจารย์วันชัย เพ็ญมแดง กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

๓๔๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ปิยาภรณ์ อรมุต กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

๓๔๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ จำรัสจรุงผล กรรมการ

๓๔๕. ดร.ขจรศักดิ์ เจ้ากรมทอง กรรมการ

๓๔๖. ดร.อรวิจิ อมรสิทธิ์ตระกูล กรรมการ

๓๔๗. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา กรรมการและเลขานุการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๓๔๘. รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนางานวิจัย กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๓๔๙. รองผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมงานวิจัย กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

หน้าที่ พิจารณาและประเมินบทความวิจัยระดับชาติ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขบทความวิจัย
ให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ

๕. คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิจัยระดับนานาชาติ

๑. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย ประธานกรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

สาขาเกษตรศาสตร์สร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงฤทัย อ่างรังโชติ กรรมการ

๓. ดร.กฤติกา นรจิตร์ กรรมการ

๔. ดร.กฤษณ์ สงวนพวง กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

๕. รองศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ จิตรเจริญ กรรมการ

๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิอร โฉมศรี กรรมการ

๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลี ตั้งระเปียบ กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

๘. รองศาสตราจารย์ ดร. รวีวรรณ เต็มมขันธ์ กรรมการ

๙. รองศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บุญเลิศนรินทร์ กรรมการ

๑๐. ดร.วิจิตรา เหลียวตระกูล กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

๑๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรประภา ชุนถนอม กรรมการ

สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๑๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติกร ภมรปฐมกุล กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๑๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกุล จันทโคติกา กรรมการ

๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภร ภิญโญฉัตรจินดา กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

๑๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดาวลัย สำราญ กรรมการ

๑๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสุธิตา นุริตมนต์ กรรมการ

๑๗. ดร.สุภาวดี สุชีชีพ มออสต์ กรรมการ

สาขามนุษยศาสตร์ สังคมวิทยาและการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล พิชญไพบุลย์ กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภร ภิญโญฉัตรจินดา กรรมการ

สาขาวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

๒๐. ดร.กรรณิการ์ เจริญสุข กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

๒๑. ผศ.ดร.อชฌาณัท รัตนเลิศนุสรณ์ กรรมการ

๒๒. ดร.นครินทร์ ปิ่นปฐมรัฐ กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรวิทย์ จันทร์สุวรรณ กรรมการ

๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สิริน สิริชนกุล กรรมการ

๒๕. ดร.กัลทิมา เขาว์ชาญชัยกุล กรรมการ

๒๖. ดร.ชัชวาล ศรีภักดี กรรมการ

๒๗. ดร.ธนพงศ์ สารอินทร์ กรรมการ

๒๘. ดร.วรินทร์ บุญยะโรจน์ กรรมการ

๒๙. ดร.วิไลวรรณ สีนะกุล กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๓๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กชกร หัสโรค์ กรรมการ

๓๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยชนะ ใจบุญ กรรมการ

๓๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรสวรรค์ อมรศักดิ์ชัย กรรมการ

๓๓. ดร.วารานรณ์ ศรีเดช กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

๓๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลักขมี วิทยา กรรมการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

๓๕. ดร.ณัฐพงศ์ วงศ์ดำเนิน กรรมการ

/๓๖. ดร.ดวงททัย...

๓๖. ดร.ดวงหทัย สิงห์คะ	กรรมการ
๓๗. ดร.พรพรรณ รัตน์สัจจะ	กรรมการ
๓๘. ดร.ศศิกานต์ สุวรรณประทีป	กรรมการ
๓๙. ดร.สามารถ ต่ายขาว	กรรมการ
สาขาวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก	
๔๐. ดร.ทงศักดิ์ อิมใจ	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	
๔๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์เกียรติ เศวตเมธิกุล	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	
๔๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฎิภาณ ถิ่นพระบาท	กรรมการ
๔๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ วิโรจน์ชีวัน	กรรมการ
๔๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนา ดุสิตากร	กรรมการ
๔๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาคร วุฒิพัฒน์พันธุ์	กรรมการ
๔๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ ภูผา	กรรมการ
๔๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ ฤทธิทอง	กรรมการ
๔๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิหาร ดีปัญญา	กรรมการ
๔๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ เพียรประเสริฐ	กรรมการ
๕๐. ดร.คมพันธ์ ชมสมุทร	กรรมการ
๕๑. ดร.พรภักดิ์ ศิริธรรมกุล	กรรมการ
๕๒. ดร.พิษณุ ทองขาว	กรรมการ
๕๓. ดร.วรินทร์ สุตคณิง	กรรมการ
๕๔. ดร.สิงห์แก้ว ปือกเท็ง	กรรมการ
๕๕. ดร.สุกัญญา เข็ดชุงาม	กรรมการ
๕๖. ดร.สุรเชษฐ์ เดชฟุ้ง	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	
๕๗. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไกรฤกษ์ เขยชื่น	กรรมการ
๕๘. ดร.เอกสิทธิ์ นกุลเจริญลาภ	กรรมการ
๕๙. ดร.ธีรินทร์ คงพันธุ์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	
๖๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นันทชัย ชูศิลป์	กรรมการ
๖๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุ พร้อมพุทธางกุล	กรรมการ
๖๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรสิทธิ์ ระวังวงศ์	กรรมการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	
๖๓. ดร.นิรันดร์ วัชรโรตม	กรรมการ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
๖๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิวัฒน์ มุตตามะระ	กรรมการ

สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์ ศิลปกรรม และงานสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

๖๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษกรก สุทัศน์ ณ อยุธยา	กรรมการ
๖๖. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ ไพบูลย์ฟุ้งเฟื่อง	กรรมการ
๖๗. ดร.ฉันทมน โปธิพิทักษ์	กรรมการ
๖๘. ดร.ขวัญรัตน์ จินดา	กรรมการ
๖๙. อาจารย์ศักดิ์สยาม พงษ์ดำ	กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

๗๐. ว่าที่ร้อยตรี ดร.ศรีรัฐ สิมศิริ	กรรมการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร

๗๑. ดร.นุชนางค์ แก้วนิล	กรรมการ
๗๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบกุล จันทโคติกา	กรรมการและเลขานุการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

หน้าที่ พิจารณาและประเมินบทความวิจัยระดับนานาชาติ และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขบทความวิจัยให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิวัช วสุนธราภิวัดก์)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
The Patterns of Cultural Tourism of the Elderly in Bangkok

สวินี วรกุลอมรรัตน์¹ และ มนต์สินี บุญมีศรีสง่า²

¹สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

²สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุ และ 2) ศึกษาระดับความสามารถในการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุคน ผู้ให้ข้อมูลหลักคือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 คน เป็นเพศหญิง 10 คน เพศชาย 6 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์จากการบันทึกเสียงและถอดข้อมูลเสียงที่ได้ให้อยู่ในรูปแบบของข้อความประกอบกับการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์

ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุจะเดินทางโดยรถส่วนตัวกับครอบครัว หากเดินทางคนเดียวหรือรวมกับกลุ่มเพื่อนจะเดินทางโดยการเหมารถตู้ ใช้เวลาการท่องเที่ยวทั้งแบบเต็มวัน แบบไปกลับและการท่องเที่ยวแบบค้างแรมใช้เวลาประมาณ 4-5 วัน มีวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ สร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น พระธาตุดอยสุเทพ วัดอุโมงค์ การทำร่มบ่อสร้าง เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง จังหวัดเชียงใหม่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ชื่นชมวิถีชีวิตของคนในสมัยก่อน ดูลินค้าหัตถกรรมมากมาย พระราชินีเวศน์มฤคทายวัน จังหวัดเพชรบุรี เพื่อชมสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ และปราสาทหินวัดพู นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว ที่มีซากสถาปัตยกรรมและผ้าไหมคุณภาพดีมากมาย มีงบประมาณในการท่องเที่ยวต่อครั้งประมาณ 5,000-15,000 บาท โดยเงินที่ใช้ในการเดินทางเที่ยวเที่ยวส่วนใหญ่มาจากธุรกิจส่วนตัว เงินเก็บ และเงินจากลูกหลาน ด้านข่าวสารข้อมูลส่วนใหญ่มาจากการถามญาติ คนรู้จัก คนในครอบครัว และสื่ออินเทอร์เน็ตต่าง ๆ ปัญหาที่พบ คือปัญหาด้านการจราจรติดขัด หาดูรถจักรยานยนต์ ปัญหาด้านความแออัดของผู้คน และปัญหาด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถสำหรับผู้สูงอายุ ทางลาด ราวจับบันได ราวจับในห้องน้ำ ป้ายสัญลักษณ์ ห้องน้ำ และศาลาที่นั่งพักผ่อน เป็นต้น

คำสำคัญ: รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ผู้สูงอายุ, จังหวัดกรุงเทพมหานคร

Abstract

This research is a qualitative research that aims to study the Patterns of Cultural Tourism of the Elderly in Bangkok 1) study the cultural tourism model of the elderly and 2) study the cultural tourism ability of the elderly. The data was collected by in-depth interview with accidental sampling were 19 elderly people who lived in Bangkok Province. Analyze data by analyzing interviews from audio recordings and extracting audio data into text format. Including related to research support analysis.

The results revealed that most of the elderly would go to participate in the ceremony. Mostly, they travel in long holidays and travel with family in private car or their friends from the charity group tour. Period of travel had one day trip for cultural ceremony, about 2-3 days for stay overnight trip and about 4-5 days. The objective of travel is for relaxing, making family relationship and learning different cultures. Expense were 5000-

15000 baht each time. Most of the money spent on travel is from personal business, and money from grandchildren. And they asked their family or friends and read book about tourist attraction for information preparation. The problem is traffic jam, car parking and problems with facilities such as parking for the elderly, ramp, railing, toilet, sign and pavilion.

Keywords: Patterns of Cultural Tourism, Elderly, Bangkok

*ผู้นิพนธ์ประสานงาน Jiraluk96@hotmail.com โทร. 0922612528

1. บทนำ

ประเทศไทยเริ่มก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ตามนิยามขององค์การสหประชาชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 จากการมีโครงสร้างประชากรที่วัยสูงอายุเพิ่มขึ้น วัยเด็กและวัยแรงงานลดลง โดยขณะนั้นประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4.6 ล้านคน หรือร้อยละ 7.2 ของประชากรรวม ขณะที่ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป หรือผู้สูงอายุตามนิยามในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มีจำนวน 6.5 ล้านคน หรือร้อยละ 10.4 ของประชากรรวม ซึ่งปัจจุบันจำนวนประชากรสูงอายุกยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลจากการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย ปี พ.ศ.2556 แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีประชากรสูงอายุประมาณ 9 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.2 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ คาดประมาณร้อยละประชากรสูงอายุไทยว่า ในปี พ.ศ.2558, พ.ศ.2563 และปี พ.ศ.2568 จะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.90, 19.13 และ 22.93 ของประชากรทั้งประเทศตามลำดับ ซึ่งการมีจำนวนประชากรสูงอายุในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นนี้ ทำให้ประเทศไทยต้องเร่งดำเนินการรองรับในการให้การดูแลประชากรสูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

จากข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยว ระบุว่า ในปี 2558 นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุสร้างรายได้ให้ประเทศไทยรวม 195,891 ล้านบาท หรือ 8.66% ของรายได้จากการท่องเที่ยว มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยปีละ 17.21% สูงกว่าการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมดเฉลี่ยต่อปี 10.21% โดยคาดว่าในอีก 5 ปีข้างหน้า หรือปี 2564 ประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุสูงถึง 6.2 ล้านคน คนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีเวลาท่องเที่ยวมากกว่านักท่องเที่ยวอื่นๆ เนื่องจากไม่มีภาระด้านการงานและครอบครัว ทั้งยังมีความพร้อมทางการเงินที่สะสมมาจากการทำงาน หรือการได้รับสวัสดิการจากรัฐบาล จึงต้องการพักผ่อน หรือแสวงหากำไรในชีวิตด้วยการเดินทางท่องเที่ยว โดยการเดินทางแต่ละครั้งยังมีผู้ติดตามด้วยประมาณ 1-3 คน ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญคือ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวควรมีนโยบายการกำหนดมาตรการต่างๆ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องน้ำ ทางเดิน ที่นั่งพัก รถเข็น บุคลากรผู้คอยให้ความช่วยเหลือดูแล นวัตกรรม และเทคโนโลยีด้านการท่องเที่ยวที่สามารถเข้าถึงผู้สูงอายุให้ได้มาตรฐาน เช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ ดังจะสังเกตเห็นได้ว่าปัจจุบันกลุ่มผู้สูงอายุมีการใช้ไลน์เป็นจำนวนมาก การศึกษาและประเมินความต้องการด้านการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความพึงพอใจและอำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในด้านต่างๆ (ภราเดช พยัฆวิเชียร, 2559)

ผู้สูงอายุเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ธุรกิจการท่องเที่ยวไทยไม่ควรมองข้าม โดยเฉพาะในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่น่าจะให้ความสำคัญ เพราะถือเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่มีกำลังซื้อสูงทั้งในปัจจุบันและอนาคต ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาในการเดินทาง และยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวจึงควรตระหนักถึงช่องทางเพิ่มโอกาสทางการตลาดของตนจากกลุ่มคนเหล่านี้ แต่การจะทำธุรกิจการท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจำเป็นต้องมีข้อมูลรอบด้านเพื่อช่วยในการตัดสินใจบทความนี้จึงขอนำเสนอข้อมูลทั่วไปและผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวควรทราบเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวสูงอายุ เพื่อจะได้สามารถวางแผนการดำเนินงานและจัดบริการทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสม และดึงดูดให้ผู้สูงอายุตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว (สมยศ วัฒนากมล, 2553)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาถึงรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ ว่าผู้สูงอายุมีความสามารถในการเดินทางท่องเที่ยวระดับไหนและต้องการท่องเที่ยวในรูปแบบใด เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการช่วยส่งเสริมรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มผู้สูงอายุ

วัตถุประสงค์

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษา “การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้ ได้แก่ ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านประชากร ละขอบเขตด้านเวลา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้ใช้พื้นที่ในการศึกษา คือ เขตกรุงเทพมหานคร

2. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้มีประชากรผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป

3. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน เมษายน 2560 – พฤษภาคม 2560

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้สูงอายุจำนวน 19 คน โดยใช้การบันทึกข้อมูลภาคสนามเพื่อบันทึกข้อมูลทั่วไปประกอบการวิเคราะห์ โดยใช้ iPhone6s บันทึกเสียงประกอบการสัมภาษณ์และถอดข้อมูลเสียงที่ได้ให้อยู่ในรูปแบบของข้อความ และสร้างแนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้างปลายเปิด เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจในการเลือกรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อสะท้อนมุมมองรูปแบบการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ของผู้สูงอายุ

การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยแบ่งเป็น 1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนั้นจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มา 3 แหล่งได้แก่ เวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ สถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กันจะเหมือนกันหรือไม่ บุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่ 2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย คือ การตรวจสอบว่าผู้วิจัยแต่ละคนได้ข้อมูลต่างกันอย่างใด โดยเปลี่ยนตัวผู้สังเกต แทนที่จะใช้ผู้วิจัยคนเดียว กันสังเกตโดยตลอด เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือดีกว่าการมีผู้วิจัยเพียงคนเดียว 3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี คือ ถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิดทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด (สุภางค์ จันทวานิช .2553, หน้า 128-130)

3. ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” ด้วยการสัมภาษณ์ระดับลึกเพื่อศึกษาถึงการให้ความหมายและทำความเข้าใจถึงรูปแบบการท่องเที่ยว รวมทั้งปัญหาในการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาดังนี้

1. รูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

1.1 ลักษณะสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้สูงอายุมีความสนใจในประเพณีและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากท้องถิ่นของตนเอง เดินทางเพื่อไปเรียนรู้วิถีชีวิตและหาประสบการณ์ใหม่ สถานที่ส่วนใหญ่ที่ผู้สูงอายุมักจะเดินทางไปคือ วัด โบราณสถาน ตลาดน้ำต่างๆ เพื่อชื่นชมสิ่งก่อสร้าง สถาปัตยกรรมและศิลปะโบราณ สักการบูชาเพื่อเสริมสิริมงคลให้แก่ตนเองและลูกหลาน เรียนรู้ ร่วมกิจกรรมในวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น การกินอยู่ของชุมชนต่างๆ ที่แตกต่างกัน พระธาตุตอสุเทพ วัดอุโมงค์ เพื่อสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การทำร่มป่อสร้าง เครื่องปั้นดินเผาบ้านเชียง จังหวัดเชียงใหม่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ชื่นชมวิถีชีวิตของคนในสมัยก่อน ดูนินค้ำหัตถกรรมมากมาย พระราชเนวินศรัณมฤคทายวัน จังหวัดเพชรบุรี เพื่อชมสถาปัตยกรรมแบบไทยประยุกต์ ปราสาทหินวัดพู นครเวียงจันทน์ ประเทศลาว ที่มีซากสถาปัตยกรรม และปราสาทหินใจ มีสถาปัตยกรรมที่สร้างจากไม้โดยไม้ใช้ตะปูทั้งหมด เทศกาลดอกซากุระบาน เป็นเวลาแห่งการเฉลิมฉลองอย่างรื่นเริงได้ต้นซากุระ ถือเป็นวัฒนธรรมสืบทอด ที่ครอบครัวและญาติมิตรจะมาร่วมปิกนิก ร้องเพลงเต้นรำ อย่างสนุกสนานครั้นครัง เพื่อชื่นชมความสวยงามของธรรมชาติ ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

1.2 รูปแบบการเดินทางและผู้ร่วมเดินทาง สสำรวจพบว่า ผู้สูงอายุมักจะเดินทางด้วยรถส่วนตัวและไปกับสมาชิกในครอบครัวญาติพี่น้อง โดยมีเหตุผลว่า มีความคุ้นเคยและรู้สึกปลอดภัย สบายใจ มีความสนิทสนมที่สั่งสมมานานทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกสนุกสนาน เกิดความเป็นกันเองมากกว่าการไปเที่ยวกับกรุ๊ปทัวร์ และการเดินทางแบบนี้มีความสะดวกสบายทั้งในด้านของการเดินทางหรือสามารถเดินทางไปในแต่ละสถานที่ได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ และถ้าเป็นเดินทางกับเพื่อนมักจะเดินทางโดยการเหมารถตู้เพื่อความสะดวกสบายในเรื่องของการเดินทางและเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ แทนที่จะนั่งรถตู้โดยสารทั่วไป แต่ถ้าหากเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในระยะไกล เช่น จังหวัดเชียงใหม่ หาดใหญ่ หรือการเดินทางไปต่างประเทศ ผู้สูงอายุจะเลือกเดินทางโดยเครื่องบิน เพราะรวดเร็ว ประหยัดเวลาและมีความสะดวกสบายมากกว่า และสำหรับผู้สูงอายุที่มีสถานะโสด มักจะเดินทางท่องเที่ยวร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่มีความประสงค์ โดยอาจจะเดินทางด้วยรถส่วนตัว เหมารถตู้ หรือใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวที่จัดทัวร์เพื่อความสะดวกสบายและง่ายต่อการเดินทาง

1.3 ช่วงเวลาและระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว พบว่า ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวจะแตกต่างกันไปตามสถานที่และผู้ร่วมเดินทาง ส่วนใหญ่มักจะเดินทางกันในช่วงเทศกาล หรือวันหยุดยาว เช่น เทศกาลปีใหม่ในเดือนมกราคม เทศกาลสงกรานต์ในเดือนเมษายน วันหยุดนักษัตรฤกษ์ต่าง ๆ ที่หยุดติดต่อกันประมาณ 3-5 วัน โดยให้เหตุผลว่า เป็นเวลาที่ทุกคนในครอบครัวมีเวลาว่างจากการทำงาน ว่างจากการเรียนจึงและพร้อมที่จะเดินทางพร้อมหน้าพร้อมตากัน และมักจะใช้เวลาการท่องเที่ยวทั้งแบบ 1 วันแบบไปกลับ และการท่องเที่ยวแบบค้างแรมใช้เวลาประมาณ 4-5 วันเนื่องจากวันหยุดหรือเวลาว่างของลูกหลานมีจำกัดไม่สามารถไปได้นาน

1.4 แหล่งที่มาของรายได้ ปัจจุบันผู้สูงอายุส่วนมากยังคงมีรายได้ในแต่ละเดือนจากการประกอบอาชีพด้วยตนเองอยู่ เช่น การทำธุรกิจส่วนตัว เช่น เปิดร้านเสริมสวย ร้านกาแฟ ร้านขายของ ร้านขายอุปกรณ์ต่างๆ ผู้สูงอายุบางคนอาจจะได้รับเงินในแต่ละเดือนจากการทำงานของลูกหลาน หรือเงินบำนาญจากที่เคยได้ประกอบอาชีพทางราชการ โดยรายได้ของของผู้สูงอายุนั้นยังคงมีความต่อเนื่อง เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปทำให้ผู้สูงอายุต้องพึ่งพาตนเองมากขึ้นและเมื่อมีเวลาว่างจากการทำงาน ผู้สูงอายุมักจะนิยมเดินทางท่องเที่ยวกับสมาชิกในครอบครัวหรือกลุ่มเพื่อน

1.5 งบประมาณในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง จากการวิจัยพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักเป็นผู้ที่เกษียณอายุแล้วจึงมีเงินจากการทำงานของลูกหลานที่ให้แก่แต่ละเดือนหรือจากการประกอบธุรกิจส่วนตัวซึ่งเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในการเดินทางท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ดังนั้นในส่วนของงบค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวจะมีจำนวนประมาณ 5,000 – 15,000 บาท ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้ร่วมเดินทางของครอบครัวว่ามีกี่คน และจำนวนวันในการเดินทาง โดยผู้สูงอายุที่เดินทางไปท่องเที่ยวกับครอบครัวจะเสียค่าใช้จ่ายเพียงเล็กน้อย เพราะค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ลูกหลานจะเป็นผู้ออกให้ เช่น ค่าน้ำมัน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าธรรมเนียมเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ หากเป็นผู้สูงอายุที่เดินทางคนเดียวหรือเดินทางกับกลุ่มเพื่อน ส่วนใหญ่จะออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวไม่เกิน 2000 บาทต่อครั้ง เพราะจะใช้แค่ในส่วนของการบริจาคและค่าใช้จ่ายส่วนตัวเท่านั้น เช่น เงินทำบุญ และค่าซื้อของฝาก

1.6 ความรู้สึกหลังจากการเดินทางไปท่องเที่ยว ส่วนใหญ่พบว่า มีความรู้สึกสบายใจ ได้พักผ่อน มีความรู้และประสบการณ์ในการเดินทาง มีสติ มีแรงในการทำงาน และได้สร้างความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวหรือเพื่อนให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น

1.7 ด้านการรับรู้ข้อมูลและข่าวสารของแหล่งท่องเที่ยว โดยส่วนมากผู้สูงอายุจะได้รับข้อมูลต่าง ๆ จากครอบครัว ลูกหลาน กลุ่มเพื่อน หรือการหาข้อมูลการท่องเที่ยวด้วยตนเอง เช่น ได้รับข่าวสารจากโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการหาข้อมูลจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ เช่น โลกออนไลน์ พินทิป โดยจะศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว เส้นทาง การเดินทาง สภาพอากาศ สถานที่พัก เป็นต้น

2. ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่พบในการเดินทางเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

2.1 การเดินทาง หากผู้สูงอายุเป็นผู้ขับรถยนต์ด้วยตัวเองปัญหาที่พบคือ การที่สภาพร่างกายไม่พร้อมเหมือนในอดีต ปัญหาทั้งด้านสายตา การมองป้ายบอกทาง หรือไฟสัญญาณจราจรที่เป็นไปอย่างไม่ราบรื่น ปัญหาการปวดเมื่อยตามร่างกายและไขข้อ ร่างกายอ่อนล้าไม่สามารถขับในระยะทางไกลได้ ทำให้ต้องหยุดพักบ่อยๆ แต่หากว่าผู้สูงอายุไม่ได้ขับรถยนต์เองปัญหาที่พบก็คือ เกิดอาการเมารถ เวียนหัว เป็นต้น

2.2 ป้ายบอกทางและระบบนำทาง สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวโดยใช้รถยนต์นั้นปัญหาคือ ป้ายบอกทางไม่ชัดเจน ตัวหนังสืออ่านยาก สร้างความสับสนให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

2.3 ช่วงเวลาในการเดินทาง ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาว หรือช่วงเทศกาล มักจะเดินทางไปท่องเที่ยวกับครอบครัวเป็นจำนวนมาก โดยปัญหาหลักที่พบ คือ การจราจรที่ติดขัดทำให้ใช้เวลามากกว่าปกติในการเดินทางไปยังที่หมาย และเมื่อถึงที่หมายปัญหาอีกอย่างก็คือ หาที่จอดรถได้ยาก ยิ่งถ้าหากสถานที่นั้นมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอดนิยมก็ทำให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากกว่าที่อื่นๆ ซึ่งก่อให้เกิดอีกปัญหาหนึ่งก็คือ การขึ้นราคาค่าธรรมเนียมในการเข้าสถานที่ต่างๆ ราคาอาหารและเครื่องดื่มด้วย อีกทั้งปัญหาความแออัดเบียดเสียดของผู้คนที่มาท่องเที่ยวส่งผลให้บริเวณดังกล่าวไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และเนื่องจากสภาพร่างกายที่อาจจะไม่พร้อม ประกอบกับสถานที่ส่วนใหญ่ที่เป็นเป็นสถานที่เก่าแก่ จึงทำให้ไม่ค่อยมีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุเท่าไรนัก เช่น ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้สูงอายุ ทางลาด ราวจับบันได ราวจับในห้องน้ำ ป้ายสัญลักษณ์ ห้องน้ำ วีลแชร์ และศาลาที่นั่งพักที่มีจำนวนไม่พอสอดคล้องกับจำนวนผู้สูงอายุ

2.4 ความสะอาด เป็นปัญหาหลักที่มักจะพบ เช่น ความสะอาดในบริเวณสถานที่ที่เกิดจากจำนวนถังขยะที่มีไม่พอสอดคล้องกับจำนวนนักท่องเที่ยว และความสะอาดภายในห้องน้ำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพัฒนาในเรื่องของความสะอาดและเพิ่มจำนวนถังขยะให้มากขึ้น

4. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร” สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. รูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีความสนใจในการท่องเที่ยวในเรื่องประเพณีและวัฒนธรรมใหม่ๆ จะเดินทางไปท่องเที่ยวที่ วัด โบราณสถาน ตลาดน้ำต่างๆ เพื่อชื่นชมศิลปะ ร่วมกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรม การกินอยู่ของคนท้องถิ่น สักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อเสริมสิริมงคลให้แก่ตนเอง และลูกหลาน โดยจะนิยมท่องเที่ยวกับครอบครัวมากกว่ามากกว่าไปกับกรุ๊ปทัวร์ สถานที่ที่ผู้สูงอายุมักจะเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศได้แก่ ภาคเหนือ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มนัสสินี บุญมีศรีสง่า: 2557) ซึ่งสถานที่ที่ผู้สูงอายุเลือกเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุดได้แก่ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ และเชียงราย โดยให้เหตุผลว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวครั้งเดียวสามารถได้รับประสบการณ์การท่องเที่ยวครบ รูปแบบ เนื่องจากในภาคเหนือของประเทศไทยนั้น มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอยู่มากมาย เช่น วัดวาอารามที่เก่าแก่แต่ยังคงความสวยงามอยู่พร้อมให้ผู้สูงอายุได้เข้าไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งยังมีประเพณีและวัฒนธรรมพื้นเมืองต่าง ๆ ของภาคเหนือที่ยังคงมีให้เห็นอยู่ มีการ

เดินทางที่สะดวก รวมถึงอากาศที่บริสุทธิ์ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความผ่อนคลาย ลดการตึงเครียดที่เกิดจากการทำงานและสภาพแวดล้อมรอบตัวต่างๆ ทำให้ผู้สูงอายุเห็นว่าแม้จะต้องเดินทางระยะไกลแต่คุ้มค่าที่จะเดินทางไปท่องเที่ยว แต่ผู้สูงอายุจะไม่ค่อยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยให้เหตุผลว่าใช้เวลานาน และมีค่าใช้จ่ายที่สูง

2. เหตุผลที่ผู้สูงอายุตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว

ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า การออกเดินทางท่องเที่ยวเพราะต้องการหาประสบการณ์ ความใหม่ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพวรรณ พรหมเพ็ญ (2558: 27) ได้มีการศึกษาเรื่องของเหตุผลที่ผู้สูงอายุตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว จากงานวิจัย กล่าวว่าต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพราะต้องการหาประสบการณ์ใหม่ๆ ที่สามารถเปลี่ยนทัศนคติในการท่องเที่ยวได้ เป็นการกระชับความสัมพันธ์ของช่วงวัยที่แตกต่างกันระหว่างตนเองและบุตรหลาน การเดินทางท่องเที่ยวร่วมกัน ได้ใช้เวลาร่วมกันกับสมาชิกในครอบครัวทำให้เกิดความเข้าใจในวัยที่แตกต่างและยอมรับในความคิดเห็นของกันและกันมากขึ้นจากการพูดคุยกันในช่วงการเดินทาง และยังต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ลดความตึงเครียด ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไปมาหาสู่ลูกหลาน ญาติพี่น้อง

3. ระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว

จากผลการวิจัยพบว่าในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ผู้สูงอายุมีการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศ 3-4 ครั้งต่อปี ขึ้นอยู่กับระยะเวลาของวันหยุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดทางร่างกาย เนื่องจากผู้สูงอายุมักจะมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิต เบาหวาน โรคหัวใจ เป็นต้น ทำให้มีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวลดน้อยลง ซึ่งการเดินทางในแต่ละครั้งจะอยู่ที่ประมาณ 4-5 วัน จำนวนสมาชิกที่เดินทางไปด้วยประมาณ 4-6 คน เป็นบุคคลในครอบครัว ญาติมิตร เนื่องจากมีความใกล้ชิดสนิทสนม ทำให้รู้สึกสบายใจและปลอดภัย ลดความเกรงใจในเรื่องต่างๆ โดยจะไม่ค่อยได้เดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ ด้วยเหตุผลในเรื่องของระยะทางที่ไกล ใช้เวลาในการเดินทางนานทำให้ปวดเมื่อยตามร่างกาย ช่วงเวลาว่างของลูกหลานไม่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายต่อคนค่อนข้างสูงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จันทร์จิตร เขียรสิริ : 2555) ได้มีการศึกษาเรื่องระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว จากงานวิจัย กล่าวว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุส่วนใหญ่นิยมเดินทางกับครอบครัว มักใช้เวลาในการท่องเที่ยวประมาณ 4-5 วัน ไม่นานเกินไปเนื่องจากสภาพร่างกายไม่อำนวยและมีความเป็นห่วงบ้าน

4. ด้านการเตรียมพร้อมก่อนการเดินทางท่องเที่ยว

ก่อนการออกเดินทางไปยังสถานที่ที่กำหนด ผู้สูงอายุจะตรวจสอบสภาพภูมิอากาศ วิธีการเดินทางกับลูกหลาน เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและเตรียมตัว เตรียมของที่ใช้ในการเดินทาง เช่น เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับสภาพอากาศ ยารักษาโรคประจำตัว เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มนัสสินี บุญมีศรีสง่า : 2557) ได้มีการศึกษาในเรื่องด้านการเตรียมพร้อมก่อนการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ จากงานวิจัย กล่าวว่า ผู้สูงอายุมักจะสอบถามข้อมูลจากคนใกล้ชิด เช่น คนในครอบครัว กลุ่มเพื่อน โดยคนภายในครอบครัวจะเป็นผู้เตรียมยาและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้

5. ด้านการเดินทาง

ผู้สูงอายุส่วนมากจะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว และมีการขับรดด้วยตนเองแต่หากว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในระยะทางไกล บุตรหลานจะสลับกันขับรดด้วย และจะมีการเช่ารถตู้ หากมีผู้เดินทางจำนวนมาก เพื่อลดความเหน็ดเหนื่อยจากการขับรดของลูกหลานและตนเอง ที่ผู้สูงอายุเลือกเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวก็เพราะว่า ต้องการความสะดวกสบายในการเดินทาง ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาเข้าชมสถานที่ต่างๆ ผู้สูงอายุสามารถเดินทางและแวะพักรถในจุดต่างๆ ได้อย่างอิสระเมื่อเกิดความเมื่อยล้า อีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้สูงอายุเลือกใช้ในการเดินทางก็คือ เครื่องบิน เพราะมีความรวดเร็ว สะดวกสบายยังช่วยลดระยะเวลาในการเดินทางได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบพร สมรรัตนกุล (2554: 123) ได้มีการศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ จากงานวิจัย กล่าวว่า พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกรุงเทพมหานครคือรถยนต์ส่วนตัว

6. ด้านสถานที่พัก

จากการศึกษาพบว่า สถานที่พักที่ผู้สูงอายุเข้าไปใช้บริการส่วนมากจะเป็นสถานที่ที่ลูกหลานเลือกมาให้ โดยดูจากความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวก ระยะทางระหว่างที่พักกับสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งโรงแรมระดับ 3-5 ดาว จะเป็นตัวเลือกในอันดับต้นๆ ที่ลูกหลานเลือกให้กับผู้สูงอายุ เนื่องจากโรงแรม 3-5 ดาว จะมีการให้บริการที่ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น วิลแชร์ มีราวจับสำหรับผู้สูงอายุภายในห้องน้ำ มีแสงส่องสว่างตามทางเดินเพียงพอ เต็มมีคุณภาพไม่นิ่มหรือไม่แข็งจนเกินไป เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Ananth, DeMicco, Moreo และ Howey : 1992) พบว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จากโรงแรมมากกว่าคนในช่วงอายุต่ำกว่า เช่น ราวจับในห้องน้ำ แสงสว่างที่เพียงพอ บริเวณต่างๆ ภายในโรงแรมมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยดูแลไม่ห่างเหิน

7. ด้านทัศนคติการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทย เพราะผู้สูงอายุเห็นว่าสถานที่ใน ประเทศนั้นมีความสวยงามทั้งด้านสถานที่ และสิ่งก่อสร้าง เหมาะแก่การพักผ่อนและเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ๆ แต่ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมีจำนวนมากขึ้น ทำให้ปริมาณของขยะตามสถานที่ท่องเที่ยวนั้นเพิ่มตามไปด้วย จำนวนถึงขยะไม่เพียงพอต่อความต้องการทำให้นักท่องเที่ยวทั้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง อีกทั้งภาครัฐที่เกี่ยวข้องมีเจ้าหน้าที่ดูแลควบคุมเรื่องความสะอาดไม่เพียงพอ ผลที่ตามมาคือสถานที่ท่องเที่ยวสกปรก สภาพแวดล้อมเสียหาย ส่งกลิ่นไม่พึงประสงค์ ด้านการรักษาความปลอดภัยทางรัฐบาลควรมีการจัดตำรวจเวรยามแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบพร สุมนรัตนกุล (2552: 29) ซึ่งศึกษาด้านทัศนคติของผู้สูงอายุจากงานวิจัย กล่าวว่ารัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญในเรื่องของความปลอดภัยจากการโจรกรรมต่าง ๆ เช่น วิวรรว กรีดหรือล้วงกระเป๋า

8. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการเดินทางท่องเที่ยว

ผลการศึกษาพบว่า การเดินทางของผู้สูงอายุในส่วนใหญ่เป็นช่วงเทศกาล หรือวันหยุดยาว จึงทำให้พบปัญหาหลักๆ คือ ปัญหาด้านการจราจรติดขัด หากที่จอดรถได้ยาก ปัญหาความแออัดเบียดเสียดของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เนื่องจากพื้นที่ไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุได้ ป้ายบอกทางด้านถนนหรือภายในสถานที่ต่างๆ ก็มีขนาดเล็ก สังกะสีไม่ชัดเจน ราคาอาหารและเครื่องดื่มที่มีการขึ้นราคาในช่วงเทศกาล ปัญหาจากสภาพร่างกายของผู้สูงอายุเองที่ไม่พร้อมเหมือนในอดีต ปวดเมื่อยอ่อนล้าง่าย ทำให้ต้องหยุดพักบ่อยๆ เสียเวลาในการท่องเที่ยวและสุดท้ายปัญหาด้านความสะอาดในเรื่องของห้องน้ำ และพื้นที่ในบริเวณรอบๆ สถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจบพร สุมนรัตนกุล (2554: 123) ได้มีการศึกษาปัญหาด้านความสะอาด จากงานวิจัย กล่าวว่าควรปรับปรุงทัศนียภาพโดยรอบให้สะอาดสวยงาม มีการกำจัดขยะให้ถูกลักษณะ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ปัญหาที่พบในการเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดยาวหรือเทศกาลนั้น จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปทางเป็นจำนวนมากซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางด้านการจราจรติดขัด ดังนั้นควรศึกษาเส้นทางการเดินทางและวางแผนในเรื่องของการเดินทางอย่างละเอียดก่อนออกเดินทางเพื่อลดปัญหาการเสียเวลาในการเดินทาง

1.2 การเดินทางทุกครั้งควรเตรียมความพร้อมในส่วนของการรักษาโรคประจำตัว เพราะในช่วงเทศกาลหรือวันหยุดยาว จะมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ดังนั้นอาจก่อให้เกิดความไม่สะดวกในการทำกิจกรรมต่างๆของผู้สูงอายุ รวมไปถึงอาการป่วย เช่น เป็นลม จะได้รับการเบื้องต้นได้ทันเวลา

1.3 สถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ได้มากขึ้น

1.4 การเสนอขาย ผู้ประกอบการสถานที่ท่องเที่ยวควรมุ่งเน้นในด้านของการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวผ่านอินเทอร์เน็ต การโฆษณาผ่านทางโทรทัศน์และวารสารการท่องเที่ยวเป็นหลัก เนื่องจากผู้สูงอายุในปัจจุบันมีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกผู้สูงอายุ เช่น รววจับในห้องน้ำและทางขึ้นบันได ทางลาดสำหรับรถวีลแชร์ ปุ่มกดฉุกเฉินในห้องน้ำ

2.2 ป้ายบอกทางไปแหล่งท่องเที่ยวควรทำให้ชัดเจน การบอกทางเลี้ยวต่างๆ ขนาดตัวหนังสือเพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

2.3 จัดทำป้ายบอกข้อมูล รายละเอียดและประวัติของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกอีกทางหนึ่งแก่แหล่งท่องเที่ยว

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาในเรื่องของความสะอาดและเพิ่มจำนวนถังขยะให้มากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งต่อไปควรขยายกลุ่มตัวอย่างการศึกษาไปยังจังหวัดต่างๆ นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เป็นผู้สูงอายุเพื่อให้มุมมองที่หลากหลายและแตกต่างของรูปแบบและความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

5. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557, “การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย, <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/elderlyworkFullReport57-1.pdf> [15 มีนาคม 2560].
- [2] ภราเดช พยัฆวิเชียร. 2559, “การท่องเที่ยวผู้สูงอายุ...โอกาสและความพร้อมของไทย, <http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=960000001108> [10 พฤษภาคม 2560].
- [3] สมยศ วัฒนากมลชัย และ ยาวลักษณ์ ยิ้มอ่อน. 2553. นักท่องเที่ยวสูงอายุ : กลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพสำหรับธุรกิจการท่องเที่ยว. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- [4] สุภาภค์ จันทวานิช. 2553. วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [5] มนัสสินี บุญมีศรีสง่า. (2557). รูปแบบการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร. สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [6] มนัสสินี บุญมีศรีสง่า. (2557). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงศาสนาของผู้สูงอายุในจังหวัดกาญจนบุรี. สาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.